

Sirkun suojeleuksessa

Sirkku Saini-Sjöman taistelee Keniassa teiniäitien puolesta

Sirkku Saini-Sjöman tunnetaan Keniassa Mama Sirkkuna. Hänen lahjoituksestaan alkanut hyvän kierre on pelastanut teiniäitejä ja vauvoja. On järjestetty koulutusta ja rakennettu asuntoloita. Pian avataan myös ensimmäinen äitien ja vauvojen ensikoti. Tukea on tullut Kättilöliitoltakin.

Helsinkiläinen Sirkku Saini-Sjöman on tuttu näky pääkaupunkiseudun kirpputoreilla. Nainen, jonka myyntipaikan kyltti kertoo tuoton menevän lyhentämättömänä kenialaisten nuorten äitien ja lasten tukemiseen, on kiertänyt kirpputoreja vuodesta 2007 saakka.

Saini-Sjömanin perheen, ystävien ja tuttavien myyntiin luovuttamien tavaroiden tuotolla on saatu valtavasti aikaa Keniassa. Siellä kirppustuotot ja Saini-Sjömanin yksittäisiltä tahoilta, Kättilöliitoltakin, saamat lahjoitukset ovat muuttuneet oikeasti kullaksi.

Alun perin erityislastentarhanopettaja, lasten ryhmäpsykoterapeutti Sirkku Saini-Sjöman ajatteli tekevänsä kertalahjoituksen hyväntekeväisyyteen.

”Kun vietin 50-vuotisjuhliani, en kaivannut lahjoja vaan pyysin vieraita tekemään lahjoituksen tilille, jonka tuoton ohjaan hyväntekeväisyyteen.”

Päivänsankari tutki avustumahdollisuuksia netissä. Joitain kyselyjäkin hän teki.

Pian Saini-Sjömanille soitti Suomen World Visionin Afrikan aluepäällikkö **Ulla Tervo**. Kaksikko löysi yhteisen sävelen helposti. Ulla kertoi, että Keniassa tytöt tarvitsevat asuntoloita, sillä

koulumatkat ovat pitkiä ja tytöille monin tavoin vaarallisia.

”Koska olen itse kolmen tyttären äiti ja kahden tytön sijaisemo, tyttöjen asema ja heidän kohtaamansa haasteet ovat olleet aina sydäntäni lähellä”, sanoo Saini-Sjöman.

Suomessa riitti epäilijöitä

Saini-Sjöman valitsi kenialaistyttöjen tukemisen kaikista läpikäymistään avustusvaihtoehdoista. Merkkipäivätuotoillaan hän rakennuttaisi Keniaan asuntolan, jonne peräti 80 tyttöä voisi muuttaa käymään koulua turvallisesti.

Kun Saini-Sjöman kertoi tuttavapiirilleen, kuinka hän kohdentaa lahjoituksensa, epäilevät tuomaat nostivat päätään.

”Moni kyseenalaisti sen, menisivätkö lahjoittamani rahat ikinä perille. Itselleni hyväntekeväisyys on ollut arkea lapsuudestani asti. Pian 97 vuotta täyttävä äitini **Liisa Saini** oli perustamassa Äitien Apu -järjestöä, joka auttoi sotien jälkeen kurjassa asemassa olleita suomalaisia suurperheitä. Minä olin seitsenlapsisen perheen kuopus ja seurasin, kun äiti ja isommat sisarukseni käärivät paketteja joulun alla.”

Oman, World Visionin kautta kanavoimansa lahjoituksensa jälkeen Saini-Sjöman päätti matkustaakin avustuskohteeseensa.

”Tuolloin suurin kannusteeni oli osoittaa epäilijöille, että apu löytää tiensä perille.”

Puoli vuotta viisikymmentävuotisjuhlensa jälkeen Saini-Sjöman oli jo Ulla Tervon kanssa Keniassa.

”Ullan seurassa pääsin heti keskele aitoa arkea ja olemaan kasvotusten avuntarvitsijoiden kanssa.”

Talvella 2007 Meibekiin päästyään Saini-Sjöman suivaantui. Paikallisia koulupäälliköitä tavatessaan hän mietti, kuulivatko hänen korvansa oikein: oliko koulusta erotettu raskaana olevia tyttöjä?

Suomalaisvieraalle vahvistettiin, että näin on tapahtunut. Saini-Sjöman sai kuulla myös, että raskaana olevat tytöt eivät saa jatkaa opintojaan missään muuallakaan Keniassa. Suomalaislahjoittaja päätti olla hyväksymättä tilannetta.

”Sanoin spontaanisti, että en voi rakennuttaa asuntolaa, jos kaikkia tyttöjä ei kohdella samantarvoisesti. Muistutin, että raiskatut tytöt käyvät koulua kahden, eli itsensä ja tulevan lapsensa edestä.”

Alettiin neuvotella. Afrikassa pitkään toiminut Ulla Tervo auttoi, ja Meibekissä päädyttiin lupaamaan, että kuusi raskaana olevaa, koulusta pois potkittua tyttöä voivat palata jatamaan opintojaan.

Eräs naisopettaja lupasi etsiä tyttöjä. Kuusikko oli kuka missäkin, koska myös heidän omat perheensä hylkivät heitä.

”Adoptoi” kuusi teiniäitiä

Sirkku Saini-Sjöman koki, että raskaana olevat tytöt tarvitsisivat häntä jatkossakin. Suomalaisnainen päätti yrittää pyörtää myös tyttöjen perheiden päät – entä, jos nämä antaisivat raskaana oleville tytöille uuden mahdollisuuden? Saini-Sjöman sitoutui maksamaan tyttöjen koulunkäytännökset lukion loppuun saakka.

Moni perhe heltyi, otti hyljeksityn tytön luokseen ja lupasi huolehtia tulevasta vauvastakin.

Lumipalloeefekti eteni myös Suomen päässä, jossa Saini-Sjöman aloitti ahkeran kirpputoritoiminnan varoja kerätäkseen. Pian hän päätti matkustaa Keniaan toisenkin kerran. Ja taas ja taas, parikin kertaa vuodessa.

Suomen Kättilöliiton hallituksen jäsenten mielenkiinto Sirkun työtä kohtaan heräsi, kun he lukivat Kotivinkki-lehden jutun **Emmaculate**-nimisestä teiniäidistä. Emmaculate on yksi niistä kuudesta raskaana olleesta työstä, jotka Saini-Sjöman löysi.

Vuonna 2012 julkaistu juttu kertoi, että Emmaculate ei ollut päätyttyä laittomaan aborttiin, prostituutioon tai hylätyksi yksinhuoltajaäidiksi kylän reunalla sijaitseviin hökkeleihin. Päinvastoin: Emmaculate ja viisi muuta nuorta äitiä pärjäisivät esimerkillisesti.

Kaikki heistä opiskelivat jo ammattiin, ja heidän tuolloin noin viisivuotiaat lapsensa olivat iloisia ja terveitä.

Lehtijutussa mainittiin myös tyttöjen taustavoima ja opintojen rahoittaja.

”Kättilöliitosta soitettiin minulle jutun ilmestymisen jälkeen. Liiton puheenjohtaja sanoi, että hallitus oli päättänyt lahjoittaa vuoden 2012 joulukorttirahat työni tukemiseen”, Saini-Sjöman kertoo.

Hänelle Kättilöliiton tunnustus oli merkittävä myös uusien visioiden kannalta.

”Olin ehtinyt ajatella, että onko työni Keniassa ohi, pärjäisivähän sikäläiset tyttöni ja heidän lapsensa jo omillaan.”

Lopulta laki muuttui

Meibekin alueella Saini-Sjöman on tunnettu monen asian puuhanaisena. Pariviikkoisten Kenian-matkojensa aikana hän on muun muassa opettanut vuorovaikutustaitoja niin vauvojen ja lasten hoitohenkilökunnalle kuin äideillekin.

”Korostan heille, että raskausaika ja aika vauvan syntymän jälkeen on erittäin merkittävä ajanjakso lapsen tulevan kehityksen kannalta.”

Saini-Sjöman on tuttu näky myös alueen vammaisten lasten koulussa. ”Haluan omalla esimerkilläni osoittaa heikommista huolehtimisen tärkeyttä.”

Hänen tyttökuusikostaan on tullut paikallisia suunnannäyttäjiä. Nuoret selviytyjänaiset kiertävät kouluissa kertomassa ehkäisyn ja oman itsekkunnaituksen tärkeydestä. Raskaaksi tulleet tytöt taas ovat huomanneet, että elämä ei lopu ei-toivottuun raskauteen, vaan että koulunkäynti ja oman ammatin hankkiminen on silti mahdollista.

Kuuden tytön tilanteen korjaamisesta alkanut lumipalloeefekti eteni lainmuutokseen asti vuonna 2011. Tuolloin Kenian lakiin kirjattiin, että teiniäitien tulee voida palata kouluun ilman kyselyä. Lain valmistelun asiantuntijana toimi tyttöjeni koulun rehtori – eihän muualla maassa ollut vastavasta kokemusta.

”Minun ja World Visionin tarkoitus ei ole antaa ohjeita ylhäältä vaan kulkea paikallisten rinnalla”, Sirkku Saini-Sjöman korostaa.

Seuraavaksi valmistuu ensikoti

Suomen World Visionin Ulla Tervon ja Sirkku Saini-Sjömanin yhteinen sävel soi yhä. Kaksikko matkaa Keniaan seuraavan kerran joulukuussa.

”Yhteistyötahomme Keniassa vierastivat ensi alkuun sitä, että koulua käyvät äidit saivat ottaa vauvansa asuntoloihin asumaan, mutta joulukuussa näemme ensimmäisen nuorille äideille ja vauvoille tarkoitetun ensikodin rakennusvaiheen.”

Ensikoti on Suomen World Visionin sekä Sirkun kaltaisten nuorten äitien tukijoiden rahoittama hanke.

Sirkku Saini-Sjöman on saanut omasta työstään tunnustusta jopa Kenian valtion opetusviranomaisilta. Sirkun ehdotuksesta perustettu opettajien koulutuslaitos nimettiin *Sirkku Sesia Training Collegeksi*.

”Minulle isoin ilo on se, että näen paikallisen tahdon määrän. Omista kuudesta työstäni kolme on valmistunut esikoulun opettajiksi. Heidän luokissaan lapset saavat tasa-arvoista opetusta.”

Suomessa epäilevien tuomaiden äänet ovat vaienneet, ja Sirkun kotijoukot ovat tottuneet tämän Kenian-

reissuihin. Saini-Sjömanin tiedetään viihtyvän ja olevan turvassa siellä, missä hän on kaikille tuttu Mama Sirkku.

Meibekin-vierailujensa aikaan Sirkku asuu pienessä ja vaatimattomassa World Visionin paikallistoimiston vierashuoneessa. Tasokas yöpyminenkin olisi mahdollista, mutta Sirkku haluaa olla mukana yhteisön arjessa sen sijaan että haaskaisi aikaansa kuoppaisilla teillä matkustamiseen.

Sittemmin myös Sirkun puolison merkkipäivärahoilla on rakennutettu asuntola Meibekin alueelle. Sinne mahtuu majoittumaan kaksikymmentä tyttöä enemmän kuin Sirkun lahjarahoilla valmistuneeseen asuntolaan.

Suomen-arjessaan Saini-Sjöman osaa myös levähtää ja antaa ajatustensa irtaantua Keniaan liittyvistä haasteista.

Keniassa häntä lähestyvät tuntemattomatkin. Tämän jutun kirjoittajan mieleen on jäänyt hetki, jolloin kyynelilmäinen tyttö tarttui Mama Sirkun hihansuuhun syksyllä 2011.

”Voisitkohan sinä auttaa ystävääni? Hänellä on kolmivuotias lapsi, joka ei osaa puhua eikä kävellä”, tummasilmäinen tyttö pyysi.

Sirkku Saini-Sjöman myöntää, että Keniassa hän on aina 110-prosenttisesti läsnä.

”Kaikkiin kohtaamisiini ja tapaa-misiini liittyä tietoisuus siitä, että olen malli itsenäisestä naisesta, äidistä, opettajasta ja psykoterapeutista. Kun puhun muutoksesta ja kehityksestä, minun on näytettävä, että se on työn arvoista”, Saini-Sjöman sanoo.

Leila Itkonen

Mikäli haluat osallistua kenialaistytöjen tukemiseen, se onnistuu Suomen World Visionin kautta. World Vision/Sirkun työ Keniassa: IBAN FI32 8000 1570 7681 36